

prima instanță: M.Ulinici
(Judecătoria Nisporeni)
instanța de apel: N.Traciuc, M.Anton, Iu.Cotruță
(Curtea de Apel Chișinău)

dosarul nr.2ra-2219/16

Î N C H E I E R E

19 octombrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul: Iulia Sîrcu

Judecătorii: Mariana Pitic, Iurie Bejenaru

examinînd chestiunea admisibilității recursului declarat de avocatul Plop Mihaela în interesele recurentului Gavriiliuc Gheorghe,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Gavriiliuc Gheorghe împotriva Liubei Gavriiliuc, intervenient accesoriu Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Nisporeni, privind determinarea domiciliului copiilor minori și cererea reconvențională înaintată de Gavriiliuc Liuba împotriva lui Gavriiliuc Gheorghe, intervenient accesoriu Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Nisporeni, privind determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016, prin care a fost respins apelul declarat de Gavriiliuc Gheorghe, fiind menținută hotărîrea Judecătoriei Nisporeni din 17 decembrie 2015,

c o n s t a t ă :

La data de 04 iunie 2015, reclamantul Gavriiliuc Gheorghe a depus cerere de chemare în judecată împotriva Liubei Gavriiliuc, intervenient accesoriu Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei a Consiliului raional Nisporeni, solicitînd determinarea domiciliului copiilor minori.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că, a înregistrat căsătoria cu pîrîta Gavriiliuc Liuba la data de 28.10.2002. Din căsătorie au doi copii minori, Gavriiliuc Eduard născut la 11.10.2002 și Gavriiliuc Valeriu născut la 10.09.2005. Susține că, din inițiativa, și la cererea pîrîtei, la data de 30.03.2015, căsătoria a fost desfăcută prin hotărîre judecătorească. Însă, instanța de judecată nu a soluționat chestiunea privind determinarea domiciliului copiilor minori, deoarece reclamanta nu a înaintat o asemenea pretenție, fapt ce l-a determinat pe reclamant să se adreseze în judecată cu cererea respectivă.

Menționează reclamantul că copiii se află la educația și întreținerea lui, fapt confirmat de certificatul eliberat de primăria locală, aceștia frecventează școala din satul Bursuc, raionul Nisporeni, avînd un atașament enorm față de dînsul. Pe cînd pîrîta, din anul 2007, este plecată peste hotarele țării, revenind doar periodic. Astfel, avînd în vedere faptul că legal domiciliul copiilor nu este determinat, dînsul nu poate fără acordul mamei să-și exercite pe deplin drepturile părintești, reieșind din interesele copiilor, de a pleca cu ei în vacanță peste hotare, la tratament sau odihnă.

Relevă reclamantul că dînsul dispune de loc de trai, lucrează în domeniul construcțiilor, periodic este nevoit să plece peste hotare la muncă pentru a-și întreține copiii, iar la moment copiii se află la îngrijirea mamei sale Iavorschii Ana.

Solicită reclamantul, determinarea domiciliului copiilor minori Gavriiuc Eduard născut la 11.10.2002 și Gavriiuc Valeriu născut la 10.09.2005, cu dînsul în satul Bursuc, raionul Nisporeni.

La rîndul său, la data de 01.07.2015, Gavriiuc Liuba, a înaintat cerere reconvențională împotriva lui Gavriiuc Gheorghe, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Nisporeni, solicitînd stabilirea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei pe întreținere.

În motivarea cererii sale, Gavriiuc Liuba a invocat că, s-a aflat în căsătorie cu Gavriiuc Gheorghe în perioada 28.10.2002-30.03.2015. Din căsătorie s-au născut copiii Gavriiuc Eduard, născut la 11.10.2002 și Gavriiuc Valeriu, născut la 10.09.2005. La moment copiii se află la întreținerea și educația sa.

Menționează reclamanta că nu a ajuns la un acord cu pîrîtul privind stabilirea domiciliului copiilor minori, fapt pentru care solicită instanței de judecată stabilirea domiciliului copiilor minori Gavriiuc Eduard și Gavriiuc Valeriu cu dînsa, iar deoarece pîrîtul nu-și execută obligația de părinte, dînsa nu are altă soluție decît să solicite instanței obligarea pîrîtului să participe la întreținerea copiilor minori. Din motiv că pîrîtul nu activează în Republica Moldova și nu are un certificat care ar confirma veniturile lunare a acestuia, consideră oportun de a solicita încasarea pensiei alimentare într-o sumă bănească fixă în sumă de 1000 lei lunar pentru fiecare copil.

Prin hotărîrea Judecătorei Nisporeni din 17 decembrie 2015, cererea de chemare în judecată înaintată de Gavriiuc Gheorghe împotriva Liubei Gavriiuc, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familie a Consiliului raional Nisporeni, privind determinarea domiciliului copiilor minori a fost respinsă ca nefondată.

Cererea reconvențională înaintată de Gavriiuc Liuba împotriva lui Gavriiuc Gheorghe, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familie a Consiliului raional Nisporeni, privind determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere, a fost admisă, fiind dispusă stabilirea domiciliului copiilor minori Gavriiuc Eduard, născut la 11.10.2002 și Gavriiuc Valeriu, născut la 10.09.2005, cu mama - Gavriiuc Liuba; încasarea de la Gavriiuc Liuba în beneficiul statului, taxa de stat în mărime de 100 (una sută) lei, pentru pretenția cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori; încasarea de la Gavriiuc Gheorghe în beneficiul Liubei Gavriiuc pensia pentru întreținerea copiilor minori Gavriiuc Eduard, născut la 11.10.2002 și Gavriiuc Valeriu, născut la 10.09.2005, în sumă fixă în mărime de 1000 (una mie) lei lunar, pentru fiecare copil, începînd cu 17.12.2015 pînă la atingerea majoratului de către copii; încasarea de la Gavriiuc Gheorghe în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 720 (șapte sute douăzeci) lei.

Împotriva hotărîrii instanței de fond, la data de 18 decembrie 2015, a depus apel Gavriiuc Gheorghe solicitînd casarea hotărîrii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri de admitere a acțiunii inițiale și de respingere a acțiunii reconvenționale.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016 s-a respins apelul declarat de către Gavriiliuc Gheorghe, fiind menținută fără modificări hotărârea Judecătorei Nisporeni din 17 decembrie 2015.

La adoptarea soluției instanței de apel s-a invocat că concluzia instanței de fond privind netemeinicia pretenției reclamantului Gavriiliuc Gheorghe privind stabilirea domiciliului copiilor minori cu dînsul, este corectă, deoarece de un timp îndelungat părțile locuiesc separat, iar destrămarea familiei în pofida faptului că a avut loc la inițiativa soției Gavriiliuc Liuba, motivul a fost faptul violenței în familie, faptul dat fiind demonstrat prin procesul verbal întocmit de autoritățile italiene. Copiii minori, în perioada cît părinții au fost plecați peste hotarele țării, au locuit cu bunica pe linia mamei, Zorila Ana, faptul confirmat prin Avizul - concluzie nr.173 din 01.03.2012 cu privire la posibilitatea instituirii tutelei-copiilor minori Gavriiliuc Eduard, născut la 11.10.2002 și Gavriiliuc Valeriu, născut la 10.09.2005, în concluzia căruia s-a hotărît de a institui tutela copiilor minori, fără plata indemnizațiilor lunare, tutore fiind desemnată bunica copiilor Zorila Ana, domiciliată în satul Bursuc, raionul Nisporeni, care nu este contestată de părți.

Indică instanța de apel că instanța de fond corect a reținut că, pe perioada cît s-a aflat plecată peste hotarele țării, mama copiilor Gavriiliuc Liuba a participat activ la întreținerea copiilor, faptul confirmat prin bonurile de transferuri bănești efectuate prin intermediul instituțiilor bancare, anexate la materialele cauzei. La fel, faptul dat mai este menționat și în cadrul anchetei sociale de evaluare inițială din 14.04.2015, unde la rubrica venitul lunar al familiei, în calitate de sursă sunt indicate veniturile lui Gavriiliuc Liuba, care din luna iulie și pînă la momentul anchetei a transferat suma de 500 Euro, la fel și veniturile lui Gavriiliuc Gheorghe, obținute din munca sezonieră în sumă de 5000 lei lunar.

Totodată, aflîndu-se în grija bunicii Zorila Ana, minorii Gavriiliuc Eduard și Gavriiliuc Valeriu, au fost luați periodic în grija tatălui Gavriiliuc Gheorghe, care neavînd un loc de trai propriu, locuia în chirie, iar plecînd peste hotarele țării, a lăsat copiii în grija unei rude, care nu a fost preocupată de grija copiilor.

Relevă instanța de apel că corect a fost apreciat de prima instanță, ca fiind critic, Avizul - concluzie al Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Nisporeni nr.1093 din 06.11.2015 acesta fiind bazat doar pe discuțiile purtate cu copiii, care au menționat că doresc să locuiască cu tatăl lor din motiv că se împacă mai bine și vine mai des acasă, or, concluzia nu reflectă circumstanțele cazului minuțios și sub toate aspectele, în aceasta practic lipsește partea descriptivă și motivarea soluției. Mai mult, asistînd în cadrul ședinței de judecată la audierea copiilor minori Gavriiliuc Eduard și Gavriiliuc Valeriu, pedagogul Bejan Svetlana a ajuns la concluzia că este prezentă influența tatălui asupra copiilor minori.

Vizavi de cererea reconvențională înaintată de reclamant Gavriiliuc Liuba împotriva lui Gavriiliuc Gheorghe, intervenient accesoriu Direcției Asistență Socială și Protecție a Familie Nisporeni, privind determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere, instanța de apel corect a concluzionat că, aceasta este întemeiată și urmează a fi admisă, din considerentul că Gavriiliuc Gheorghe are venituri neregulate și fluctuabile, încasarea pensiei de întreținere sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri este imposibilă și dificilă, astfel instanța de judecată corect a dispus încasarea de la acesta a pensiei de întreținere a copiilor minori în sumă fixă în mărime de 1000 lei lunar, pentru fiecare copil, potrivit art. art. 74 și 76 Codul Familiei.

Instanța de apel a considerat că soluția dată de prima instanță se încadrează în prevederile art.63 al.(1) și alin.(2) Codul familiei, care stabilește că, în cazul când părinții locuiesc separat, domiciliul copilului care nu a atins vârsta de 14 ani se determină prin acordul părinților. Dacă un atare acord lipsește, domiciliul minorului se stabilește de către instanța judecătorească, ținându-se cont de interesele și părerea copilului (dacă acesta a atins vârsta de 10 ani). În acest caz, instanța judecătorească va lua în considerare atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, vârsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea copilului (îndeletnicirile și regimul de lucru, condițiile de trai etc.)

La 30 mai 2016 și 19 septembrie 2016 avocatul Plop Mihaela în interesele recurentului Gavriiliuc Gheorghe a depus recurs în termen împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii inițiale și de respingere a cererii reconvenționale.

În motivarea recursului se invocă că atât instanța de apel cât și prima instanță nu au constatat și elucidat toate circumstanțele pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material.

Se mai indică în recurs că instanța de fond și de apel a ignorat și practica judiciară stabilită în p. 2 al Hotărârii Plenului CSJ nr. 6 din 17.11.2014 „Cu privire la practica judiciară de examinare a pricinilor civile privind decăderea din drepturile părintești” care prevede criteriul de bază în toate litigiile de familie în care sunt implicați copii minori și anume principiul asigurării și promovării cu prioritate a interesului superior al copilului.

În temeiul celor expuse, obligația instanței de judecată era de a examina minuțios toate probele din dosar, inclusiv avizul organului de tutelă și curatelă, în strictă conformitate cu normele legale, ca o garanție de protecție a interesului superior al copilului, cât și a familiei, în același context. Potrivit jurisprudenței CtEDO, în cauzele de acest fel, examinarea elementelor care servesc cele mai bine interesele copilului este întotdeauna de o importanță fundamentală (*cauza Johansen împotriva Norvegiei, hotărârea din 07.08.1996, par. 64*).

O altă normă materială care nu a fost aplicată de instanța de apel este prevăzută în art. 63, alin. (2) CPC, potrivit căreia „...domiciliul minorului se stabilește de către instanța judecătorească, ținându-se cont de interesele și părerea copilului (dacă acesta a atins vârsta de 10 ani). În acest caz, instanța judecătorească va lua în considerare atașamentul copilului față de fiecare dintre părinți, față de frați și surori, vârsta copilului, calitățile morale ale părinților, relațiile existente între fiecare părinte și copil, posibilitățile părinților de a crea condiții adecvate pentru educația și dezvoltarea copilului (îndeletnicirile și regimul de lucru, condițiile de trai etc.).

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat este inadmisibil.

În conformitate cu art.432 CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către avocatul Plop Mihaela în interesele recurentului Gavriiliuc Gheorghe, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Astfel, analizând actele cauzei Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ constată că, argumentele recurente se limitează la situația de apreciere de către instanțele ierarhic inferioare a circumstanțelor de fapt a cauzei, iar argumentele invocate în recursul declarat de către avocatul Plop Mihaela în interesele recurentului Gavriiliuc Gheorghe, în esența lor, sînt similare argumentelor invocate atît în prima instanță cît și în instanța de apel și sînt expuse asupra circumstanțelor de fapt și nu de drept.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC, fără a se examina temeinicia lor.

Pe cînd, alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respinse, or recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificîndu-se numai legalitatea deciziei dar nu și temeinicia în fapt.

Aici, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posedă puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Purcell contra Irlandei, 16 aprilie 1991), însă motivele recursului invocat în speță sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat în mod corespunzător.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către avocatul Plop Mihaela în interesele recurentului Gavriiliuc Gheorghe ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul declarat de către avocatul Plop Mihaela în interesele recurentului Gavriiliuc Gheorghe, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru